

“L'escola no pot prescindir del compromís ètic del mestre”

Dij, 31/03/2016 per Catalunya Religió

(*Laura Mor -CR*) Volen compartir un itinerari de treball i eixamplar la reflexió sobre una de les qüestions més substancials de l'educació: el compromís del mestre amb l'alumne. Amb aquest objectiu, la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna-Universitat Ramon Llull convoca dissabte les jornades '[El compromís ètic del mestre](#)'. Les inscripcions encara estan obertes.

“L'escola no pot prescindir del compromís ètic del mestre” explica **Maria del Mar Esteve**, professora d'aquesta facultat. Forma part del grup de recerca que ha impulsat les jornades i que va néixer per millorar la formació dels mestres. La seva és una reflexió des del món acadèmic amb un peu ficat dins de l'escola: “Quan parles amb els mestres tots hi coincideixen: un mestre pot estar molt ben preparat a nivell tècnic o tenir molts coneixements, tant didàctics com de continguts curriculars; però, al final, el més important de tot és aquest compromís, la sensibilitat pedagògica, la consciència per les necessitats dels infants”, defensa Esteve.

La responsabilitat en una relació asimètrica

“L'educació és una activitat ètica sobretot perquè es basa en una dimensió relacional, interpersonal, entre una alteritat i una altra”, explica Maria del Mar. I parteix de la naturalesa asimètrica de l'educació: “Com que nosaltres hem de tenir cura de l'altre, del seu benestar, l'hem d'acompanyar i en som responsables, encara és una relació amb un component ètic més marcat”.

És en aquest marc que Blanquerna defensa que “tots els infants són educables”. Segons Esteve, “no és només una frase maca; és un compromís pel mestre amb l'educabilitat de l'infant, és a dir, amb la possibilitat de desplegar-se”. I aquí l'educador ha de reafirmar la seva responsabilitat.

Percepció de càrrega?

Com afecta la pressió social als claustres de professors? Quan preguntem a Esteve sobre la percepció de càrrega que poden viure les escoles, respon que varia en funció del context escolar i que “no és una cosa nova”. Amb tot, reconeix que “en l'àmbit educatiu s'hi sumen una sèrie de factors que fan que els mestres tinguin, com sempre, una feina apassionant i meravellosa, però difícil i amb molts reptes”.

En concret, parla de la manca de recursos, de migració i multiculturalitat o de crisi social “que repercuteix de manera rellevant en els alumnes”; esmenta també “la qüestió *epocal*, d'aquest temps de presses i saturació”, així com l'impacte de les noves tecnologies. “Hi ha moltes coses que interpel·len a l'escola avui, moltes!”.

Compromís dins i fora del claustre

És el cas també del que Esteve descriu com una “pressió per la sensació que el model educatiu és caduc i que ens cal transformar-lo”. Un debat molt present a l'escola i que relaciona amb el compromís ètic del mestre: “Quan un ha de canviar de model, ha de canviar no per moda, sinó perquè s'adona que allò no serveix. La renovació pedagògica va lligada al compromís ètic”.

“En el grup de recerca quan parlem de compromís ètic partim de que no és una cosa que queda escrita a l'ideari o al PEC i que són les grans paraules, sinó que el compromís ètic està en tots els aspectes de la vida escolar”, explica. Per això, en els tallers de les jornades hi ha el compromís ètic i la renovació pedagògica o el compromís ètic i el treball col·laboratiu al claustre.

“La manera com treballem els professors al claustre té connotacions de caràcter ètic”, afirma Esteve. En concret: “El tipus de relacions, de jerarquies, les col·laboracions que establím... que els valors no quedin com una cosa llunyana, sinó que s'encarnin en la realitat escolar: en la renovació pedagògica, en la relació interpersonal amb l'infant, en el tipus de vida comunitària que generem o en el compromís amb els problemes dels nanos”.

Del programa de les jornades

La proposta de dissabte tanca tot un treball previ i l'obre a especialistes d'altres universitats, estudiants de quart curs i a mestres i professors en actiu en diferents centres i escoles. Durant les jornades es passaran fragments d'un documental que inclou entrevistes gravades en escoles, un material pensat només per treballar amb els estudiants de la universitat, la veu de mestres dins de l'aula.

L'organització ha buscat diversitat en la representació de centres a les jornades. Hi participaran professors i mestres de dues escoles públiques -Escola Baró de Viver i CEIP Pinetons-, de dues de privades-concertades confessionals -Escola Vedruna Àngels i Escola Pia- i dues de privades-concertades no confessionals -Escola Sadako i Escola Garbí-Pere Vergés-. “Creiem que és molt sa que ens puguem trobar escoles d'identitats molt diferents, per compartir, i que cadascú ho faci des de la seva identitat i des de la seva manera de veure les coses”.

Les jornades comptaran amb una conferència inicial a càrrec de **David Hansen** del [Teachers College-Universitat de Columbia](#). Aquest professor i filòsof de l'educació ha treballat conceptes com la identitat del mestre; la vocació -*Llamados a enseñar* (Idea Books, 2001)-; i l'ètica -*Explorando el corazón moral de la enseñanza* (Idea Books, 2002)-. Tres temes que, segons l'organització, abasten el rol del mestre en aquest compromís ètic.

Mestres millor formats

Per primera vegada Blanquerna ofereix unes jornades específiques entorn d'aquest tema. Malgrat el compromís dels mestres pugui considerar-se atemporal, la [Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna-URL](#) ha volgut “repensar de quina manera es plasma a les escoles i com formar els mestres per a això”.

Plantegen les pràctiques a les escoles com a “espais privilegiats” i volen incidir especialment en aquest àmbit formatiu. També per això al grup de recerca hi ha

mestres en exercici a l'escola: "Seran els que els estudiants en pràctiques tindran com a model".

Esteve reconeix que "sempre hi ha hagut debat entorn si realment aquesta implicació més personal és una cosa que es pot formar". I la reflexió del seu grup de recerca ha determinat "quins tipus d'activitats, propostes, espais o testimoniatges necessiten rebre els estudiants per anar forjant aquest compromís ètic del mestre".

En l'equip organitzador de les jornades, a més a més de M. del Mar Esteve, també hi ha **Anna Pagès, Anna de Monserrat, Àngel Jesús Navarro, Carlos Moreno, Mariona Dalmau, Mercè Cols, Mònica Berdalet, Jordi Musons**. Són membres del grup de treball vinculat a la convocatòria d'ajuts a la millora de la formació inicial dels mestres ARMIF.

De la seva tasca d'estudi i reflexió se n'ha derivat una proposta de formació per magisteri -que aquest curs 2015-16 ja s'està aplicant a primer-, així com la publicació d'articles i d'un llibre que preveuen publicar l'any vinent.